



Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

**Αρχαία Ελληνική Γλώσσα**

**Α΄ Γυμνασίου**

**Θεματική ενότητα:**

**Επαγγέλματα των αρχαίων Αθηναίων**

**Τίτλος:**

**«Επαγγέλματα των αρχαίων Αθηναίων»**

**Συγγραφή: ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΤΑΤΣΗ**

**Εφαρμογή: ΒΑΓΙΑ ΖΗΚΑ**



**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ**  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

**Θεσσαλονίκη 2012**



Ευρωπαϊκή Ένωση  
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ  
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

## ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας αρχαίας ελληνικής γλώσσας δευτεροβάθμιας: Λάμπρος Πόλκας, Κοσμάς Τουλούμης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: [centre@komvos.edu.gr](mailto:centre@komvos.edu.gr)



Ευρωπαϊκή Ένωση  
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ  
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ  
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ  
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ  
2007-2013  
πρόγραμμα για την ανάπτυξη  
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

## **Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ**

### ***Τίτλος***

Επαγγέλματα των αρχαίων Αθηναίων

### ***Εφαρμογή σεναρίου***

Βάγια Ζήκα

### ***Δημιουργία σεναρίου***

Χρυσούλα Τάτση

### ***Διδακτικό αντικείμενο***

Αρχαία ελληνική γλώσσα

### ***Τάξη***

Α΄ Γυμνασίου

### ***Χρονολογία***

Νοέμβριος 2012

### ***Σχολική μονάδα***

Γυμνάσιο Πέπλου

### ***Διδακτική/θεματική ενότητα***

Ενότητα 3<sup>η</sup> \_Επαγγέλματα των αρχαίων Αθηναίων

[Ξενοφών, «Απομνημονεύματα» 2. 7. 6 (ελεύθερη διασκευή)]

### ***Διαθεματικό***

Ναι

### ***Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα***

I. Φιλολογικής ζώνης

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα

Ιστορία

Νεοελληνική Γλώσσα

II. Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Πληροφορική



### **Χρονική διάρκεια**

6 διδακτικές ώρες

### **Χώρος**

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής, αίθουσα πολλαπλών χρήσεων

II. Εικονικός χώρος: διαδίκτυο,

### **Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή**

Οι μαθητές θα πρέπει να έχουν βασικές γνώσεις στο χειρισμό Η/Υ, να είναι εξοικειωμένοι με ομαδοσυνεργατικές μεθόδους διδασκαλίας ή, τουλάχιστον, να ενημερωθούν από τον διδάσκοντα για τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί μια ομάδα κατά την εκπόνηση μιας εργασίας, να συνειδητοποιήσουν την ανάγκη για ενεργό ρόλο στην ομάδα, την αξία της συνεργατικότητας και τον τρόπο αξιολόγησης ενός ομαδικού έργου, όπου δεν αξιολογείται μόνο το αποτέλεσμα, αλλά και η πορεία της εργασίας με βάση τη συμμετοχή, τη δράση και την ομαλή συνεργασία των μελών.

Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να έχει την απαραίτητη τεχνογνωσία στη χρήση των Η/Υ, να είναι εξοικειωμένος με ομαδοσυνεργατικές μεθόδους διδασκαλίας, να μπορεί να απαγκιστρωθεί από τον παραδοσιακό ρόλο της δασκαλοκεντρικής μεθόδου διδασκαλίας και να μπορεί να υποστηρίξει νέες παιδαγωγικές αντιλήψεις που διαμορφώνουν έναν διαφορετικό τρόπο οργάνωσης της τάξης με κέντρο τον μαθητή και δημιουργούν νέες σχέσεις ανάμεσα σε διδάσκοντα και διδασκόμενο, όπου ο δεύτερος ανακαλύπτει τη γνώση και ο πρώτος είναι συνεπικός στην προσπάθειά του. Απαραίτητη είναι και η κατάλληλη προετοιμασία εκ μέρους του διδάσκοντος, ο οποίος θα πρέπει να έχει ετοιμάσει ένα ευέλικτο σχέδιο της πορείας του μαθήματος με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, θα πρέπει να ετοιμάσει τα Φύλλα Εργασίας που θα θέτουν τα πλαίσια του μαθήματος και να αναζητήσει βοηθητικό υλικό για τους μαθητές (π.χ. στο διαδίκτυο, σε λεξικά, εικονογραφικό υλικό), στο οποίο θα μπορούν να ανατρέξουν για την επιτέλεση του έργου τους.



Απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή σχολικής μονάδας: ηλεκτρονικοί υπολογιστές, σύνδεση στο διαδίκτυο, βιντεοπροβολέας ή διαδραστικός πίνακας.

### ***Εφαρμογή στην τάξη***

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

### ***Το σενάριο στηρίζεται***

Χρυσούλα Τάτση, Επαγγέλματα των αρχαίων Αθηναίων, Αρχαία Ελληνική Γλώσσα, Α΄ Γυμνασίου, 2012

## **Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ**

Οι μαθητές καλούνται, αρχικά, να απαντήσουν κατά ομάδες σε ερωτήσεις δοσμένες σε ηλεκτρονικό περιβάλλον, που θα τους βοηθήσουν να κατανοήσουν το περιεχόμενο του αρχαίου κειμένου του Ξενοφώντα. Στη συνέχεια, αφού σκεφτούν ποιο επάγγελμα θα επέλεγαν να ασκήσουν εκείνη την εποχή, προσπαθούν να διερευνήσουν τις συνθήκες που επικρατούσαν τότε στην αγορά εργασίας.

## **Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ**

### ***Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο***

Το σενάριο βασίζεται στο μοντέλο του ρόμβου της γλωσσικής εκπαίδευσης, ενώ καταβάλλεται προσπάθεια να εξοικειωθούν οι μαθητές με παιδαγωγικές πρακτικές που σχετίζονται με τις θεωρίες της καθοδηγούμενης ανακάλυψης του Bruner και της οικοδόμησης της γνώσης από τους ίδιους τους μαθητές, του Vygotsky. Καλούνται, λοιπόν, να ανακαλύψουν μόνοι τους το νόημα του αρχαίου κειμένου μέσω καθοδηγητικών ερωτήσεων και στηριζόμενοι στις γλωσσικές ικανότητες που έχουν ήδη και επεκτείνουν τις γνώσεις τους μέσω εξερεύνησης στο διαδίκτυο. Σε μια προσπάθεια να καλλιεργηθεί στους μαθητές η *ενσυναίσθηση* και η *βιωματικότητα* επιλέγουν, ανάλογα με τα ενδιαφέροντά τους, το επάγγελμα για το οποίο θα αναζητήσουν στοιχεία είτε με ελεύθερη πλοήγηση στο διαδίκτυο είτε ανατρέχοντας σε ιστοχώρους που θα υποδείξει ο διδάσκων.

## **Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ**



### ***Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής***

Επιδιώκεται οι μαθητές / μαθήτριες:

- Να προσεγγίσουν τον αρχαίο κόσμο μέσω ενός κειμένου εκείνης της εποχής και να ενημερωθούν για τις επαγγελματικές δραστηριότητες των αρχαίων Ελλήνων όπως παρουσιάζονται από τον Ξενοφώντα, αλλά και μέσα από την προσωπική τους έρευνα σε συγκεκριμένα λογισμικά και ιστότοπους.
- Να εκτιμήσουν τη διαχρονική αξία αλλά και την αναγκαιότητα της εργασίας ως βασικού μέσου βιοπορισμού.
- Να συσχετίσουν την ύπαρξη ορισμένων επαγγελμάτων με την οικονομία μιας περιοχής και να συνειδητοποιήσουν τους παράγοντες που συντελούν στην ανάπτυξη συγκεκριμένων επαγγελματικών δραστηριοτήτων σε έναν τόπο (γεωγραφική θέση, μορφολογία του εδάφους κτλ.).
- Να προβούν σε διαπιστώσεις σχετικά με τον τρόπο επιλογής επαγγέλματος και να αντιμετωπίσουν με ωριμότητα το θέμα του επαγγελματικού τους προσανατολισμού.

### ***Γνώσεις για τη γλώσσα***

Επιδιώκεται οι μαθητές / μαθήτριες:

- Να μπορούν να προσεγγίσουν νοηματικά ένα αρχαίο κείμενο, στην προκειμένη περίπτωση το κείμενο του Ξενοφώντα που παρατίθεται στο σχολικό βιβλίο.
- Να ασκηθούν στη χρήση ηλεκτρονικών λεξικών, αναζητώντας τη σημασία λέξεων που σχετίζονται με επαγγέλματα στην αρχαιότητα, την ετυμολογία τους καθώς και ομόρριζες λέξεις.
- Να δημιουργήσουν δικό τους γλωσσάρι, στο οποίο θα δίνουν την ερμηνεία αρχαιοελληνικών λέξεων.
- Να εξασκηθούν στην παραγωγή γραπτού λόγου.

### ***Γραμματισμοί***

Επιδιώκεται οι μαθητές / μαθήτριες:



- Να συνεργάζονται μεταξύ τους, να ανταλλάσσουν γνώμες, πληροφορίες και να καταλήγουν σε συμπεράσματα.
- Να μπορούν να αναζητούν μόνοι τους τη γνώση από διαφορετικούς πόρους (σχολικό βιβλίο, λεξικά, μηχανές αναζήτησης, ιστοσελίδες).
- Να ελέγχουν την ορθότητα των πληροφοριών που βρίσκουν κατά την αναζήτησή τους και να επιλέγουν ό,τι είναι χρήσιμο για την έρευνά τους.
- Να συνθέτουν δημιουργικά τις πληροφορίες που βρίσκουν σε διαφορετικά κειμενικά είδη του γραπτού και του προφορικού λόγου.
- Να χειρίζονται αποτελεσματικά τις ΤΠΕ ως μέσο αναζήτησης πληροφοριών αλλά και δημιουργίας πολυτροπικών κειμένων.

### *Διδακτικές πρακτικές*

Οι διδακτικές πρακτικές συνοψίζονται στο Ε

## **Ε. ΔΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ**

### *Αφετηρία*

Το σενάριο έχει ως αφορμή την [Ενότητα 3](#) του σχολικού εγχειριδίου, η οποία περιλαμβάνει ένα κείμενο του Ξενοφόντα που αναφέρεται στα επαγγέλματα των αρχαίων Αθηναίων, ενώ στο Β΄ μέρος της Ενότητας παρουσιάζονται θέματα ετυμολογικά και διερευνώνται η προέλευση και ο σχηματισμός λέξεων με παραγωγή και σύνθεση. Το κείμενο προσφέρεται για μαθητές που δεν είναι ιδιαίτερα εξοικειωμένοι με την αρχαία ελληνική γλώσσα, καθώς εύκολα μπορούν να κατανοήσουν τη δομή του και να βρουν τα υποκείμενα (πρόσωπα) και να τα συνδέσουν με το επάγγελμα που ασκούσαν καθώς και τους λόγους για τους οποίους εργάζονταν. Επίσης, η απόδοση των όρων που σχετίζονται με τα επαγγέλματα δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να έρθουν σε επαφή για πρώτη φορά με θέματα ετυμολογίας. Ταυτόχρονα, τίγονται θέματα διαχρονικά, όπως η αναγκαιότητα της εργασίας για την επιβίωση του ανθρώπου, αλλά και επίκαιρα, όπως ο αγώνας του ανθρώπου να επιβιώνει σε δύσκολες συνθήκες (π.χ. η αδυναμία των Αθηναίων να



συντηρηθούν μέσω της γεωργίας τούς έστρεψε στην ανάπτυξη της ναυτιλίας και του εμπορίου).

### ***Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο***

Η ενότητα εντάσσεται στην ύλη των Αρχαίων Ελληνικών της Α΄ Γυμνασίου και με το σενάριο επιχειρείται η πραγμάτωση στόχων του [ΔΕΠΠΣ και ΑΠΠΣ](#), όπως η σύντομη προβολή ποικίλων θεμάτων του αρχαίου ελληνικού βίου από την καθημερινή ζωή, η εξοικείωση των μαθητών με κείμενα της αρχαίας ελληνικής, κυρίως της αττικής διαλέκτου, και η άσκησή τους στην κατανόηση των κειμένων αυτών με τη βοήθεια κατάλληλων γλωσσικών σχολίων. Επιδιώκεται, επίσης, η γνώση βασικών στοιχείων της αρχαίας ελληνικής γλώσσας σε ό,τι αφορά το γλωσσικό, σημασιολογικό – λεξιλογικό επίπεδο.

### ***Αξιοποίηση των ΤΠΕ***

Η αξία από τη χρήση των ΤΠΕ στο συγκεκριμένο σενάριο έγκειται στο γεγονός ότι ο τρόπος διεξαγωγής του μαθήματος αλλάζει, η διδασκαλία δε γίνεται με την παραδοσιακή δασκαλοκεντρική μέθοδο, όπου οι μαθητές είναι παθητικοί δέκτες, αλλά γίνονται ενεργά υποκείμενα που διερευνούν και ανακαλύπτουν μόνοι τους και με την καθοδήγηση του διδάσκοντος τη γνώση, αξιοποιώντας τους ψηφιακούς πόρους, ενώ ασκούνται σε πρακτικές οργάνωσης και παρουσίασης της πληροφορίας καθώς και σε ομαδοσυνεργατικές μεθόδους διδασκαλίας. Η διδασκαλία ξεφεύγει από τα στενά πλαίσια του ενός βιβλίου και επεκτείνεται σε θέματα που σχετίζονται με τη σύγχρονη πραγματικότητα των μαθητών και τα ενδιαφέροντά τους, ενώ δίνεται η δυνατότητα να αναπτύξουν οι μαθητές επιπλέον δεξιότητες.

### ***Κείμενα***

*Κείμενα σχολικών εγχειριδίων*

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Α΄ Γυμνασίου - 3<sup>η</sup> Ενότητα: [Τα επαγγέλματα των αρχαίων Αθηναίων](#).

Αρχαία Ιστορία Α΄ Γυμνασίου –Κεφάλαιο 5. Η ηγεμονία της Αθήνας (479-431 π.Χ): [Ενότητα 5](#).





Υποστηρικτικό/εκπαιδευτικό υλικό

*Λογισμικά*

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, «Αρχαία Ελληνικά Α΄ και Β΄ Γυμνασίου»: [«Αρχαία Ελλάδα, ο τόπος και οι άνθρωποι»](#) [πηγή: Τεχνική Στήριξη Πληροφοριακών Συστημάτων Σχολικών Μονάδων – Διεύθυνση Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας του ΙΤΥΕ].

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, «Ιστορία Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου» : [«Όψεις της καθημερινής ζωής στην Αθήνα της κλασικής εποχής»](#) [πηγή: Τεχνική Στήριξη Πληροφοριακών Συστημάτων Σχολικών Μονάδων – Διεύθυνση Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας του ΙΤΥΕ].

*Ιστοσελίδες*

[Ελληνική Βικιπαίδεια](#) [Ελεύθερη Διαδικτυακή Εγκυκλοπαίδεια].

Ελληνική Ιστορία στο Διαδίκτυο [πηγή: Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού]:

-Εισαγωγή στην [κοινωνία](#) και [στην οικονομία](#) της κλασικής Αθήνας.

[Ελληνικό Βικιλεξικό](#) [Ελεύθερο Διαδικτυακό Λεξικό].

[Google](#) [Μηχανή αναζήτησης].

Καραμαδούκης, Γ. [Η οργάνωση του Αθηναϊκού Ναυτικού](#) – η βάση της Αθηναϊκής ηγεμονίας, περιοδικό «Ιστορικά Θέματα», τεύχος 53, Ιούλιος-Αύγουστος 2006 [πηγή: “LivePedia” - Ελληνική Ελεύθερη Εγκυκλοπαίδεια].

Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα [Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας]: [Συμφραστικός Πίνακας Λέξεων](#) του Ανθολογίου Αττικής Πεζογραφίας. [20/10/2012]

*Διδακτική πορεία / στάδια / φάσεις*

Το σενάριο εφαρμόστηκε στο Γυμνάσιο Πέπλου το Νοέμβρη του 2012 σε τμήμα οκτώ ατόμων στο σχολικό εργαστήριο πληροφορικής.

*1<sup>η</sup> και 2<sup>η</sup> διδακτική ώρα:*



Οι μαθητές χωρίστηκαν σε ομάδες των δύο ατόμων με κριτήριο την ψηφιακή ευχέρεια τουλάχιστον ενός από τους δύο. Εξηγήθηκε αναλυτικά η διαδικασία και δόθηκε ο στόχος της εργασίας από τη διδάσκουσα, καθώς οι μαθητές καλούνταν να εργαστούν σε Η/Υ με Φύλλα Εργασίας για πρώτη φορά. Η γλωσσική εξομάλυνση του κειμένου κατέστη δυνατή μέσω αξιοποίησης των γλωσσικών σχολίων του βιβλίου αλλά και του [Λεξικού της κοινής νεοελληνικής](#) της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα, καθώς το Βασικό Λεξικό της Αρχαίας Ελληνικής δε στάθηκε επαρκές. Ωστόσο, οι μαθητές δεν αισθάνθηκαν ικανοποιημένοι και προέβησαν και σε ελεύθερη αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο, γεγονός που αποτέλεσε τη βάση για τη συνέχιση της εργασίας τους στην επόμενη φάση. Οι γλωσσικές ασκήσεις που προτείνονται στο σενάριο ως δραστηριότητα δεν έγιναν.

#### 3<sup>η</sup>, 4<sup>η</sup>, 5<sup>η</sup> και 6<sup>η</sup> διδακτική ώρα:

Οι μαθητές χωρίστηκαν σε τέσσερις ομάδες των δύο ατόμων με ελεύθερη επιλογή θέματος:

- παρασκευαστές ρούχων (χλαμυδουργοί, εξωμυδοποιοί),
- έμποροι – κάπηλοι,
- τεχνίτες,
- ναύκληροι.

Αφού εξοικειώθηκαν με το Λογισμικό του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου για το μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών του Γυμνασίου [«Αρχαία Ελλάδα ο τόπος και οι άνθρωποι»](#), ξεκίνησε η εφαρμογή των Φύλλων Εργασίας.

#### Οι παρασκευαστές ρούχων:

Αξιοποίησαν σε πρώτη φάση το Λογισμικό του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου για το μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών του Γυμνασίου [«Αρχαία Ελλάδα ο τόπος και οι άνθρωποι»](#), είδαν τις εικόνες ενδυμάτων και αξιοποίησαν τις πληροφορίες για να συντάξουν το γλωσσάρι. Ωστόσο, οι πληροφορίες που εντόπισαν εντός του λογισμικού δεν τους ικανοποίησαν, οπότε η έρευνά τους επεκτάθηκε σε ελεύθερη αναζήτηση στο διαδίκτυο. Για το γλωσσάρι προτιμήθηκε γενικά η Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα. Επίσης, το λογισμικό δεν παρέχει δυνατότητα αποθήκευσης της



εικόνας και αυτό στην αρχή μπέρδεψε τους μαθητές, ωστόσο με παρέμβαση της διδάσκουσας αξιοποιήθηκε η Σύλληψη πλήρους οθόνης (Alt+ PrintScreen) και η Ζωγραφική των Windows, προκειμένου να αξιοποιήσουν οι μαθητές τις ενδιαφέρουσες εικόνες του λογισμικού. Τα σχετικά με τον αργαλειό και την υφαντική τους φάνηκαν ενδιαφέροντα, ωστόσο έκριναν και πάλι τις πληροφορίες ελλιπείς και προέβησαν σε ελεύθερη αναζήτηση στο διαδίκτυο. Οι μαθητές παρουσίασαν την εργασία τους στην τάξη και δέχτηκαν τα σχόλια των συμμαθητών τους.

### Οι τεχνίτες:

Οι τεχνίτες εργάστηκαν με πολύ φιλότιμο και μεγάλη ψηφιακή ευχέρεια. Αξιοποίησαν την [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#), εντόπισαν τα ομόρριζα για τη λέξη «κεραμεύς» και, στη συνέχεια, δημιούργησαν το σχετικό γλωσσάρι, αξιοποιώντας την ιστοσελίδα του [Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού](#). Ακολούθως, εντόπισαν στην ιστοσελίδα του [ΙΜΕ](#) και στο [Ψηφιακό Σχολείο](#) τις πληροφορίες για τα εργαστήρια στην Αθήνα, διάβασαν τα [κείμενα](#) από το Λογισμικό του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου για το μάθημα της Ιστορίας του Γυμνασίου: «Όψεις της καθημερινής ζωής στην Αθήνα της κλασικής εποχής» και δημιούργησαν μια μικρή παρουσίαση. Για άλλη μια φορά παρατηρήθηκε ευχέρεια στον εντοπισμό υλικού αλλά αδυναμία στην κριτική σύνθεση κειμένου. Οι μαθητές παρουσίασαν την εργασία τους στην τάξη και δέχτηκαν τα σχόλια των συμμαθητών τους.

### Οι έμποροι- κάπηλοι:

Ασχολήθηκαν ενεργά με τα γλωσσικού τύπου ζητούμενα, πλοηγήθηκαν με ευχέρεια στην [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#), κατέγραψαν τις κοινωνικές ομάδες που ασχολούνταν με το [εμπόριο](#) από την ιστοσελίδα του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού και, στη συνέχεια, εντόπισαν το [κείμενο](#) του Ξενοφώντα («Πόροι» 3) και συνδύασαν τις πληροφορίες με αυτές του Λογισμικού του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου για το μάθημα της Ιστορίας του Γυμνασίου: [«Όψεις της καθημερινής ζωής στην Αθήνα»](#). Περιέγραψαν, κατά το δυνατό, την αγορά της αρχαίας Αθήνας με τη βοήθεια του κειμένου του G. Glotz «Μια εικόνα από την αγορά της αρχαίας Αθήνας κατά την κλασική εποχή» από το έργο του “Le travail dans la Grèce ancienne”, βρήκαν τις



εικόνες (κυρίως με ελεύθερη αναζήτηση στο διαδίκτυο) και δημιούργησαν μία μικρή αρκετά επιτυχημένη παρουσίαση για το εμπόριο στην αρχαία Ελλάδα. Οι μαθητές παρουσίασαν την εργασία τους στην τάξη και δέχτηκαν τα σχόλια των συμμαθητών τους.

### Οι ναύκληροι:

Η ομάδα των ναυκλήρων εντόπισε στην Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας με τη βοήθεια του [Συμφραστικού Πίνακα Λέξεων](#) τη λέξη «ναύκληρος» καθώς και τη σημασία της. ωστόσο δυσκολεύτηκε αρκετά στη μελέτη του κειμένου σχετικά με την οργάνωση του [αθηναϊκού ναυτικού](#). Δεν περιέγραψαν το λιμάνι του Πειραιά κατά την κλασική εποχή παρά μόνο ως «αντιγραφή – επικόλληση», ωστόσο παρακάτω βρήκαν εικόνες αρχαίων πλοίων και ναυαγίων και τις ονομασίες τους και δημιούργησαν μια μικρή παρουσίαση. Πρόκειται για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες και χαμηλή γενικά επίδοση, οπότε τα αποτελέσματα σε επίπεδο παραγωγής κειμένου ήταν φτωχά, ωστόσο όσον αφορά τον οπτικό γραμματισμό θεωρώ ότι ωφελήθηκαν σημαντικά και ότι η όλη εργασία ενίσχυσε την αυτοεκτίμησή τους. Παρουσίασαν την εργασία τους στις υπόλοιπες ομάδες.

### Διδακτικό συμβάν με ενδιαφέρον:

Οι μαθητές της ομάδας των παρασκευαστών ρούχων απογοητεύτηκαν, όταν συνειδητοποίησαν ότι το Λογισμικό του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου «Αρχαία Ελλάδα-Ο τόπος και οι άνθρωποι», που προτείνεται στο σενάριο περιέχει πολύ λίγες πληροφορίες, οι οποίες ουσιαστικά δε τους βοήθησαν να καταλάβουν τι είναι τα ρούχα που απεικονίζονται. Επίσης, οι εικόνες που παρουσίαζαν το μεγαλύτερο ενδιαφέρον δεν ήταν δυνατόν να αντιγραφούν, οπότε η αντιγραφή έγινε με Σύλληψη πλήρους οθόνης και επεξεργασία στη Ζωγραφική των Windows. Η διδάσκουσα αντιμετώπισε τη δυσκολία των μαθητών με σύσταση για ελεύθερη αναζήτηση στο διαδίκτυο και ενεργή παρουσία στο πλευρό της «απογοητευμένης» ομάδας. Τελικά, και πληροφορίες επαρκείς βρέθηκαν και εικόνες εντοπίστηκαν και η ομάδα δημιούργησε μια αξιόλογη παρουσίαση στο τέλος. Για τη διδάσκουσα αυτό που



συνέβη ήταν έμπρακτη απόδειξη της ανάγκης για υιοθέτηση ανοιχτών λογισμικών και περιβαλλόντων κατά την αξιοποίηση ΤΠΕ, καθώς τα κλειστά λογισμικά πλέον δεν έχουν πολλά να προσφέρουν στη διαδικασία της μάθησης.

Αξιολόγηση (απολογισμός):

Οι μαθητές γενικά ανταποκρίθηκαν στα ζητούμενα άλλοτε ουσιαστικά και άλλοτε σε επιφανειακό επίπεδο. Δυσκολεύτηκαν στην παραγωγή κειμένου και ως επί το πλείστον θεωρούσαν ότι η εργασία τους θα ήταν μια απλή «αντιγραφή- επικόλληση». Ορισμένες ομάδες μετά από οδηγία της διδάσκουσας ξεπέρασαν αυτόν τον σκόπελο, άλλες, ωστόσο, έμειναν μόνο σε αυτό. Η συλλογή εικόνων και η δημιουργία παρουσιάσεων αποδείχθηκε ότι ενδιέφερε περισσότερο τους μαθητές και αυτό ήταν κυρίως το αποτέλεσμα της εργασίας τους.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ  
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ  
*επένδυση στην κοινωνία της γνώσης*

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ  
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ  
2007-2013  
πρόγραμμα για την ανάπτυξη  
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

## ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

### Χλαμυδουργοί - εξωμυδοποιοί

1. Ανοίξτε το Λογισμικό του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου [«Αρχαία Ελλάδα ο τόπος και οι άνθρωποι»](#), επιλέξτε τον υπερσύνδεσμο [ενδυμασία](#) και δείτε τα είδη των γυναικείων και ανδρικών ρούχων που υπήρχαν στην κλασική Ελλάδα. Εφόσον οι πληροφορίες δε σας ικανοποιούν, συνεχίστε με ελεύθερη αναζήτηση στο διαδίκτυο.
2. Δημιουργήστε ένα γλωσσάρι με τις ονομασίες των ενδυμάτων στην αρχαία Αθήνα.

Γλωσσάρι	

3. Μεταβείτε στον υπερσύνδεσμο [η τέχνη της υφαντικής](#). Δείτε τον αργαλειό και συντάξτε ένα σύντομο κείμενο στο οποίο θα αναφέρετε ποιες ήταν οι υφαντικές εργασίες και ποιοι τις αναλάμβαναν. Εφόσον οι πληροφορίες δε σας ικανοποιούν, συνεχίστε με ελεύθερη αναζήτηση στο διαδίκτυο.



- 
- 
- 
- 
4. Μεταβείτε στον [Σελιδοδείκτη](#) και διαβάστε τα κείμενα από την «Οδύσσεια» του Ομήρου και από τον «Οικονομικό» του Ξενοφώντα. Συμπληρώστε στο προηγούμενο κείμενο που συντάξατε ποια ήταν η σχέση της γυναίκας με την υφαντική τέχνη.
  5. Δημιουργήστε έναν φάκελο με εικόνες από ενδυμασίες αρχαίων Ελλήνων τις οποίες θα βρείτε είτε στο παραπάνω λογισμικό είτε στο διαδίκτυο μέσω κάποιας μηχανής αναζήτησης.
  6. Δημιουργήστε μια παρουσίαση στην οποία θα αξιοποιείτε τις πληροφορίες και τις εικόνες που συγκεντρώσατε για να παρουσιάσετε στους συμμαθητές σας την τέχνη της υφαντικής και τις ενδυμασίες στην αρχαία Ελλάδα.



Ευρωπαϊκή Ένωση  
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ  
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ  
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ  
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ  
2007-2013  
πρόγραμμα για την ανάπτυξη  
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

## Τεχνίτες

1. Επισκεφθείτε την [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#) του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας. Στα Σώματα κειμένων και με τη βοήθεια του [Συμφραστικού Πίνακα Λέξεων](#) αναζητήστε τη λέξη «κεραμεύς» και ομόρριζές της. Καταγράψτε τις λέξεις μαζί με τις προτεινόμενες μεταφράσεις τους.

Ομόρριζες	Σημασία

2. Επισκεφθείτε ιστοσελίδα της «Ελληνικής Ιστορίας στο Διαδίκτυο»: [Εισαγωγή στην κοινωνία της κλασικής Αθήνας](#) και αναζητήστε πληροφορίες για τους τεχνίτες στην αρχαία Αθήνα: ποιοι λέγονταν τεχνίτες, ποιες επαγγελματικές ομάδες συγκαταλέγονταν σε αυτούς και ποια ήταν η κοινωνική τους θέση;

---



---



---



---



---



---



---

3. Δημιουργήστε ένα γλωσσάρι με τους τεχνίτες της αρχαίας Αθήνας.

Γλωσσάρι	





Ευρωπαϊκή Ένωση  
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ  
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ  
*επένδυση στην κοινωνία της γνώσης*  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ  
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ  
2007-2013  
πρόγραμμα για την ανάπτυξη  
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ


4. Μεταβείτε στο Λογισμικό του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου για το μάθημα της Ιστορίας του Γυμνασίου «[Όψεις της καθημερινής ζωής στην Αθήνα της κλασικής εποχής](#)». Αναζητήστε το κείμενο από τον «[Οικονομικό](#)» του Ξενοφώντα για τη χειρωνακτική εργασία. Συγκρίνετε τις πληροφορίες του Ξενοφώντα με αυτές που βρήκατε σε σχέση με την κοινωνική θέση των τεχνιτών.

---



---



---

5. Αναζητήστε πληροφορίες για τα εργαστήρια στην αρχαία Αθήνα στις ιστοσελίδες: της [Ελληνικής Ιστορίας στο Διαδίκτυο](#) και του Ψηφιακού Σχολείου ([Ενότητα 3](#)) Στην παραπάνω διεύθυνση μελετήστε και το κείμενο του Λυσία, «[Υπέρ του Αδυνάτου](#)», 20 (μετ. Γ. Κυριαζή). Δημιουργήστε ένα σύντομο κείμενο στο οποίο θα περιγράφετε το χώρο όπου βρίσκονταν τα εργαστήρια στην κλασική Αθήνα.

---



---



---



---



---



6. Δημιουργήστε έναν φάκελο με εικόνες από τα εργαστήρια και τα έργα των τεχνιτών τις οποίες θα βρείτε στο διαδίκτυο μέσω κάποιας μηχανής αναζήτησης.
7. Δημιουργήστε μια παρουσίαση στην οποία θα αξιοποιείτε τις πληροφορίες και τις εικόνες που συγκεντρώσατε για να παρουσιάσετε στους συμμαθητές σας τους τεχνίτες στην αρχαία Αθήνα και έργα που κατασκεύαζαν.



Ευρωπαϊκή Ένωση  
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ  
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ  
*επένδυση στην κοινωνία της γνώσης*  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ  
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ  
2007-2013  
πρόγραμμα για την ανάπτυξη  
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

## Έμποροι

1. Αναζητήστε στο [Βικιλεξικό](#) την ετυμολογία και τη σημασία της λέξης «κάπηλος» στα αρχαία ελληνικά.

---

---

---

2. Επισκεφθείτε την [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#) του Κέντρου της Ελληνικής Γλώσσας: Στα Σώματα κειμένων και με τη βοήθεια του [Συμφραστικού Πίνακα Λέξεων](#) αναζητήστε τη λέξη «κάπηλος» ή άλλες ομόρριζες. Δείτε τις προτεινόμενες μεταφράσεις των λέξεων. Είναι ίδιες με αυτή που βρήκατε στο Βικιλεξικό;

Ομόρριζες	Σημασία

3. Επισκεφθείτε την ιστοσελίδα της «Ελληνικής Ιστορίας στο Διαδίκτυο»: [Εισαγωγή στην οικονομία της κλασικής Αθήνας](#).
  - ✓ Περιηγηθείτε και μελετήστε στον παραπάνω ιστότοπο τον τρόπο με τον οποίο διεξαγόταν το εμπόριο στην αρχαία Αθήνα.
  - ✓ Συντάξτε ένα σύντομο κείμενο στο οποίο θα αναφέρετε ποιες κοινωνικές ομάδες ασχολούνταν με το εμπόριο.



Ευρωπαϊκή Ένωση  
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ  
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ  
*επένδυση στην κοινωνία της γνώσης*  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ  
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ  
2007-2013  
πρόγραμμα για την ανάπτυξη  
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

4. Στην ίδια ιστοσελίδα μεταβείτε στον υπερσύνδεσμο [πηγές](#). Αναζητήστε το κείμενο του Ξενοφώντα και καταγράψτε λόγους για τους οποίους προσφερόταν η Αθήνα για επικερδές εμπόριο.

5. Μεταβείτε στο Λογισμικό του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου [«Όψεις της καθημερινής ζωής στην Αθήνα της κλασικής εποχής»](#).
- ✓ Βρείτε και γράψτε ποια ήταν η διαφορά ανάμεσα σε «κάπηλους» και «έμπορους».

- ✓ Αναζητήστε και μελετήστε το [κείμενο](#) του G.Glotz «Μια εικόνα από την αγορά της αρχαίας Αθήνας κατά την κλασική εποχή» από το έργο του “Le



travail dans la Grèce ancienne” και περιγράψτε την αγορά της αρχαίας Αθήνας.

---

---

---

---

---

---

---

6. Δημιουργήστε ένα φάκελο με εικόνες από την αγορά στην αρχαία Αθήνα, τις οποίες θα βρείτε είτε στους παραπάνω ιστοχώρους είτε στο διαδίκτυο μέσω κάποιας μηχανής αναζήτησης.
7. Δημιουργήστε μια παρουσίαση στην οποία θα αξιοποιείτε τις πληροφορίες και τις εικόνες που συγκεντρώσατε για να παρουσιάσετε στους συμμαθητές σας τον τρόπο με τον οποίο διεξαγόταν το εμπόριο στην αρχαία Αθήνα.



Ευρωπαϊκή Ένωση  
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ  
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ  
*επένδυση στην κοινωνία της γνώσης*  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ  
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ  
2007-2013  
πρόγραμμα για την ανάπτυξη  
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

## Ναύκληροι

1. Αναζητήστε στο [Βικιλεξικό](#) την ετυμολογία και τη σημασία της λέξης «ναύκληρος» στα αρχαία ελληνικά.

---

---

---

---

2. Επισκεφθείτε την [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#) του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας. Στα Σώματα κειμένων και με τη βοήθεια του [Συμφραστικού Πίνακα Λέξεων](#) αναζητήστε τη λέξη «ναύκληρος». Δείτε τις προτεινόμενες μεταφράσεις της λέξης. Είναι ίδιες με αυτή που βρήκατε στο Βικιλεξικό;

---

---

---

---

Η δραστηριότητα αυτή δεν έγινε

3. Μεταβείτε στην ιστοσελίδα της LivePedia. Μελετήστε το [κείμενο](#) που αναφέρεται στην οργάνωση του αθηναϊκού ναυτικού και συντάξτε ένα δικό σας κείμενο στο οποίο θα περιγράφετε το λιμάνι του Πειραιά κατά την αρχαιότητα.

---

---

---

---

---

---



Ευρωπαϊκή Ένωση  
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ  
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ  
*επένδυση στην κοινωνία της γνώσης*  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ  
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ  
2007-2013  
πρόγραμμα για την ανάπτυξη  
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

---

---

---

---

---

---

---

---

4. Αναζητήστε στη [Βικιπαίδεια](#) τύπους αρχαίων πλοίων και δημιουργήστε έναν κατάλογο με ονόματα πλοίων της αρχαίας Αθήνας.

Ονομασίες πλοίων	Σύντομη περιγραφή

5. Ερευνήστε στο διαδίκτυο μέσω κάποιας μηχανής αναζήτησης στοιχεία για αρχαία ναυάγια. Με βάση τις πληροφορίες που θα βρείτε απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις:

- ✓ Τι προϊόντα μετέφεραν τα εμπορικά πλοία στην αρχαιότητα;
- ✓ Τι συμπεράσματα βγάξετε για την επικινδυνότητα του επαγγέλματος των ναυτικών;

---

---

---

---

---

---

---

---



6. Δημιουργήστε έναν φάκελο με εικόνες από αρχαία αθηναϊκά πλοία και από αρχαία ναύαγια τις οποίες θα βρείτε στο διαδίκτυο μέσω κάποιας μηχανής αναζήτησης.
7. Δημιουργήστε μια παρουσίαση στην οποία θα αξιοποιείτε τις πληροφορίες και τις εικόνες που συγκεντρώσατε για να παρουσιάσετε στους συμμαθητές σας το επάγγελμα του ναύκληρου στην αρχαία Αθήνα.





## **Z. ΆΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ**

Το συγκεκριμένο σενάριο θα μπορούσε να εμπλουτιστεί με περισσότερες δημιουργικές δραστηριότητες ανάλογα με τον διαθέσιμο σχολικό χρόνο, τα ενδιαφέροντα και τα ταλέντα των μαθητών. Έτσι, θα μπορούσαν οι μαθητές να δημιουργήσουν κόμικς με αναπαραστάσεις από αρχαία αγγεία που απεικονίζουν σκηνές από την επαγγελματική ζωή της εποχής ή και να παίξουν κάποιο θεατρικό δρώμενο σχετικό με τα επαγγέλματα στην αρχαία Ελλάδα και στη σημερινή εποχή.

Θα μπορούσε ακόμη να μετατραπεί σε ένα πολύωρο Σχέδιο Εργασίας (Project), οπότε οι μαθητές θα είχαν τη δυνατότητα να ερευνήσουν τις συνθήκες εργασίας των επαγγελματιών ομάδων που επέλεξαν στη σύγχρονη εποχή, να προβούν σε σύγκριση του τότε με το τώρα και να πραγματοποιήσουν επισκέψεις σε επαγγελματικούς χώρους (εργοστάσια, βιοτεχνίες, λιμάνι).

## **Η. ΚΡΙΤΙΚΗ**

Η εφαρμογή του σεναρίου, αν και κατά το δυνατόν επαρκής και επιτυχημένη, ανέδειξε ζητήματα που προβλημάτισαν τη διδάσκουσα. Οι μαθητές της Α΄ Γυμνασίου δεν είναι γενικά εξοικειωμένοι με την κριτική επιλογή της πληροφορίας και έχουν την εντύπωση ότι η εργασία είναι συνώνυμη με την αντιγραφή και επικόλληση. Χρειάζεται, λοιπόν, σε τέτοιες περιπτώσεις το σενάριο να προβλέπει δραστηριότητες που θα ενισχύουν τη γόνιμη αξιοποίηση των πληροφοριών των λογισμικών αλλά κυρίως του διαδικτύου. Θεωρώ ότι έγινε μια πρώτη προσπάθεια προς αυτή την κατεύθυνση και ότι στην εφαρμογή των επόμενων σεναρίων από τους ίδιους μαθητές το αποτέλεσμα θα είναι πιο ουσιαστικό. Τέλος, οφείλω να εκφράσω τη διαφωνία μου σχετικά με τη χρήση κλειστών λογισμικών, καθώς έγινε και σε αυτή την περίπτωση φανερό ότι υστερούν σημαντικά σε σχέση με τις πληροφορίες που είναι δυνατόν να εντοπίσουν οι μαθητές στο διαδίκτυο.

## **Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**



Κουτσογιάννης, Δ. 2007. *Πρακτικές ψηφιακού γραμματισμού νέων εφηβικής ηλικίας και (γλωσσική) εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, [http://www.greek-language.gr/greekLang/modern\\_greek/studies/ict/teens/index.html](http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/ict/teens/index.html)

Κουτσογιάννης, Δ. 2008. *Διδακτική αξιοποίηση των λεξικών και των σωμάτων κειμένων: Θεωρητικό πλαίσιο*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο ελληνικής γλώσσας [http://www.greek-language.gr/greekLang/modern\\_greek/education/cbt/utilization/theory.html](http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/education/cbt/utilization/theory.html)